

İnşaat Mühendisliğinin Manevi Durumu

Yazan
Prof. R. v. Halâşz
Çeviren :
M. Ali TERİM

1 — Mimar ve Mühendis:

İnşa etmek, daima, hem sanat hem de tekniktir. Yalnız, mücadele halinde bulunan ve ekseriya iyi neticeler veren, karşılıklı bu sanat ve teknik eğilimlerinin, bazı yapılarda katılm oranları farklıdır. İleri iş bölümü devrinde yapı projesinde sanat kısmı temsilcisi mimar, teknik kısmın temsilcisi mühendisdir. Eski devirlerde mimarlık ile inşaat mühendisliği bir kişide birleşiyordu. Şimdi ayrı kişilerdedir ve birbirlerine, güçlerini birleştirmeye, muhtaçtırlar. Mimarın birinci derecedeki ödevi, eserin çevresi ile olan irrasyonel ilişkilerini ve eserin kendisini, Ünitelerin yerleştirilmesiyle, ünitelerin şekilleriyle, ısk, renk ve diğer sanat araçları ile ifade etmektir. Bunu daha ziyade bir sezgisel, tümü kavrayan, iç görüşle ortaya kor. Mühendisin ödevi ise, yapıyı ilmi bilgilere göre, yani rasyonel şartlara göre şekillendirmektir. Mühendis, daha ziyade ek. zakt analizle senteze ulaşır. Bu iki, kutuplaşmış eğilimlerin bir bütünde birleşerek şekil almaları ne kadar fazla olursa eser mümkünmelliğe o kadar yaklaşır.

2 — Mühendisin Ödevleri :

Şu halde, bilimsel olarak ele alınabilecek, yani yapının teşkilindeki rasyonel bütün işin, mühendisin ödevi olduğu ortaya çıkıyor. Malzeme özellikleri, kuvvet akımları, stabilite, sıcak, soğuk, ses ve ışıma, sarsıntılara, yağmura, rüzgâra, yeraltı suyu, zemin rutubetine v.s. karşı koruma. Bunlardan başka uygulanabilir, yani yapılabilmek şartlarının müdafaasıda mühendise düşmektedir. Neticede, herşeyden evvel, işinin değeri, ekonomik olmak zorunluluğunun tesiri altındadır. Mühendise göre yapı, çok sayıdaki ölçülebilir tesirlerin fonksiyonudur. Bir yapının iyi olması bu tesirlerin, bilgi durumuna göre gözetilmesi ile mümkündür. Bu tesirlere lâyık oldukları değeri vermek onun işinin muhtevası olmalıdır. Bu teknik şekillendirmeye, sanatsal şekillendirme eklenince ancak eser meydana çıkar.

Rasyonel olarak ele alınabilir tesirlere hakim, onları karşılıklı doğru tartarak, teknik yapıda şekil kazandırabilen kişi mühendistir. Teknik bir proje yapmak, sanattaki gibi, çok kompleks bir iştir. Çok geniş bilgiyi gerektiren yaratıcı bir çalışmadır.

3 — Bugünkü İnşaat Mühendisliği :

Yukarıdaki tanımlamaya uymayan, inşaat mühendisliği ihtisas kollarındaki gelişme, bizi düşündürmelidir. Bugünkü inşaat mühendisi çoğunlukla, projenin rasyonel yönünü tam vüsati ile, sadakatle gözetmemektedir. Bu eksiklik daha fazla, problemlerin, bilhassa çok bölümlü olduğu yüksek ve endüstri yapılarında, fakat inşaat mühendisliğinin bütün dallarında da vardır. Teknik proje, çok sayıda uzmanlar arasında bölüşülmüş, bu arada hattâ bir kısım işler rasyonel karakterlerine rağmen mimara verilmiştir.

Mühendislik işinin statik tahkikten ibaret olduğu düşüncesi çok yaygındır. Teknik projenin, yapıdaki fiziksel olayların tetkiki gibi diğer mühim kısımları, o işin uzmanlarına, işi yürüten mühendis tarafından değil mimarlar tarafından aktarılmaktadır.

İşte böylece, kişi olarak teknolojinin tümünü bilerek şekli arayan tasarılayış artık imkânsızdır. Mühendis artık, basit bir uzman olmıştır. Tek kişi olan, mimarın yeknesak sanat kavrayışına karşılık, bir temel kavrayışa dayanmayan derleme mühendislik emekleri buluncaktır.

Gerçek olan bir nokta varsa: İnşaat işlerinde devamlı olarak daha fazla yer kazanmakta olan sanayileşmenin, gelecekte, inşaat mühendisliğinin, gerek öğrenim, gerekse uygulamada yenileşmesini kendi içinden zorlayacaktır.

Die Bautechnik. 1961/I

Bayındırlık Bakanlığı

Karayolları Genel Müdürlüğünden :

1 — Eksiltmeye konulan iş :
Pınarbaşı - Gürün - Darende yolunun takriben 25+600—67+300 kilometreleri arası Temel, 33+000—68+300 kilometreleri arası temel kaplama ve 17+000—85+000 kilometreleri arası asfalt macırı ihzârı ve nakli işleri olup keşfi (2,200,000,—) liradır.

2 — Eksiltme günü : 4/9/1961 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 16 da Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü binasında Yol Yapım Dairesi Odasında kapalı zarf usulü ile yapılacaktır.

3 — Eksiltme evrakı : Vezneye yatırılacak (50,—) elli lira bedele ait makbuz mukabilinde Karayollarının Teknik Hesaplar Şubesinden alınacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için:

a) 1961 yılına ait Ticaret ve Sanayi Odası belgesiyle usulü daire-sinde (79.750,—) liralık geçici teminat vermeleri,

b) İsteklilerin en geç 28/8/1961 Pazartesi günü mesai saati sonuna kadar bir dilekçe ile Karayolları Genel Müdürlüğüne müracaat etmeleri (müracaatta genel evrak kaydı tarihi muteberdir) ve dilekçelerine 23/3/1961 tarihinden sonra Bayındırlık Bakanlığından alınmış ve F grubundan en az bu işin keşif bedeli kadar müteahhitlik karnesi ile bu eksiltmenin ilanı tarihinden sonra alınmış 140.000,— liralık banka referansı, plân ve teçhizat, taahhüt ve Teknik Personel Beyannamelerini eksiksiz olarak bağhyarak bu iş için yeterlik belgesi almaları,

5 — İsteklilerin eksiltme şartnamesinde verilen izahat dairesinde hazırlıyacıkları teklif mektuplarını eksiltme günü saat onbeşe kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına vermeleri lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. Keyfiyet ilân olunur.

(Basın - 12938)

(T.M.H. - 20)